

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 334/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tp 33/2022 a jeho uzneseníu z 3. februára 2023 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 18/2023 a jeho (nešpecifikovanému) uzneseníu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tp 33/2022 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením z 3. februára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a domáha sa tiež náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa z 27. októbra 2022 bolo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1, 2 písm. c), ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný

v súbehu s prečinom nepovolenej výroby liehu, tabaku a tabakových výrobkov podľa § 253 ods. 2 Trestného zákona, spáchaný organizovanou skupinou podľa § 138 písm. i) Trestného zákona na vymedzenom skutkovom a právnom základe. Sťažovateľ podal proti uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť.

3. Sudca pre prípravne konanie uznesením z 28. októbra 2022 podľa § 72 ods. 1, 2 Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (výrok I), podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa (výrok II), podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka (výrok III) a podľa § 81 Trestného poriadku neprijal peňažnú záruku (výrok IV). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 9. decembra 2022.

4. Sťažovateľ požiadal 17. januára 2023 o prepustenie z väzby na slobodu. O tejto žiadosti rozhodol sudca pre prípravne konanie napadnutým uznesením z 3. februára 2023. Sťažovateľ po vyhlásení napadnutého uznesenia zahlásil v rovnaký deň (3. februára 2023) sťažnosť.

5. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu 13. marca 2023 doplnenie ústavnej sťažnosti so zmenou návrhu (petitu). V doplnení ústavnej sťažnosti sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a porušenia práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 3. februára 2023 a tiež postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 18/2023 a jeho (nešpecifikovaným) uznesením. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a tiež (nešpecifikované) uznesenie krajského súdu v konaní sp. zn. 4 Tpo 18/2023 a aby prikázal krajskému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu. Domáha sa tiež náhrady trov konania, ktorú sú povinné mu zaplatiť okresný súd a krajský súd spoločne a nerozdielne.

6. V doplnení ústavnej sťažnosti poukázal na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu mu bolo doručené 20. februára 2023. Sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorú zahlásil 3. februára 2023, „*neskôr odôvodnil*“. Súdny spis bol predložený krajskému súdu 9. marca 2023 a v prípade sťažovateľa je konanie vedené pod sp. zn. 4 Tpo 18/2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti doručenej 27. februára 2023 namieta, že ani ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti sa vecou ešte nezaobrá krajský súd ako sťažnostný súd. Je zrejmé, že „*žiadosťou sťažovateľa zo dňa 17. januára 2023 a sťažnosťou sťažovateľa podanou proti napadnutému uzneseniu už dňa 3. februára 2023 sa teda minimálne 40 dní a 24 dní, bez akéhokoľvek pričinenia sťažovateľa, nemôže zaoberať sťažnostný súd... a ani o nej bezodkladne rozhodnúť...*“. Uvedený postup je v rozpore s potrebou rozhodnúť vo veci prednostne a urýchlene a predstavuje porušenie § 2 ods. 6 Trestného poriadku a porušenie označených práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 dohovoru a najmä čl. 5 ods. 4 dohovoru.

8. Pre obdobné porušenia je pred ústavným súdom vedené konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa pod sp. zn. III. ÚS 50/2023.

9. Podľa sťažovateľa nejde o skutkovo ani právne náročnú vec, hoci je *«účelovo zo strany OČTK „nadkvalifikovaná“*. Vo veci jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nie je právoplatne rozhodnuté ani po 40 dňoch od podania žiadosti.

10. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že 17. marca 2023 uplynie *„bezmála“* 60 dní od podania žiadosti o prepustenie na slobodu, pričom ani do dňa doručenia doplnenia ústavnej sťažnosti (13. marca 2023) sťažnostný súd ešte vo veci nerozhodol.

11. Svojevoľné porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru okresným súdom a krajským súdom podľa sťažovateľa dosahujú intenzitu odmietnutia spravodlivosti. S prihliadnutím na súvisiace konanie (III. ÚS 50/2023) možno hovoriť o systematickom porušovaní práv sťažovateľa v konaní o väzbe ako celku. Uvedený postup konajúcich súdov má dopad aj na možnosť sťažovateľa podať opakovanú žiadosť o prepustenie na slobodu aj v kontexte toho, že mu základná lehota väzby uplynie 26. mája 2023.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami týchto súdov. Z argumentácie v ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta rýchlosť rozhodovania konajúcich súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (a o jeho sťažnosti), t. j. porušenie princípu prednostného a urýchleného rozhodnutia vo väzobných veciach.

13. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 a 3 dohovoru:

14. Článok 5 ods. 3 dohovoru zaručuje právo na primeranú dĺžku väzby vo vzťahu k trestnému konaniu vo veci samej. Väzba môže trvať len po dobu, po ktorú je skutočne nevyhnutná na dosiahnutie účelu trestného konania. Nesmie teda dôjsť k situácii, keď by osoba, ktorá je až do vynesenia odsudzujúceho rozsudku považovaná za nevinnú, niesla za okolnosti daného prípadu väčšiu obeť, než od nej bolo možné rozumne očakávať [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968, č. 2122/64, bod 4].

15. Kým právo byť predvedený pred sudcu je celkom logicky aplikovateľné len v počiatočnej fáze zadržania alebo obmedzenia osobnej slobody, právo byť súdený v primeranej lehote, ktoré sa viaže na trestné konanie v merite trestnej veci, môže byť predmetom prieskumu v ktoromkoľvek štádiu väzobného stíhania, teda napríklad aj vtedy, ak sťažovateľ zároveň namieta rozhodnutia

všeobecných súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Neviaže sa teda striktne na štádium prvotného rozhodovania o vzatí do väzby.

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal rýchlosť rozhodovania konajúcich súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, teda nie dĺžku väzby vo vzťahu ku konaniu vo veci samej. Na podklade tejto argumentácie preto nemožno uvažovať o porušení práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, resp. postupom týchto súdov, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých uznesení.

17. Tento záver sa vzťahuje aj na sťažovateľom namietané porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a na právo podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru, ktoré sa na okolnosti sťažovateľovej veci nevzťahujú, keďže sa tieto články dohovoru aplikujú v zásade pri vzatí do väzby, nie pri skúmaní podmienok jej pokračovania, či už z dôvodu skončenia základnej alebo predĺženej lehoty väzby, alebo na podklade žiadosti o prepustenie z väzby (m. m. IV. ÚS 243/2023, I. ÚS 205/2022). Sťažovateľ musel byť o dôvodoch vzatia do väzby a o dôvodoch obvinenia proti nemu oboznámený pri vzatí do väzby, preto nemožno uvažovať o porušení a ani aplikovateľnosti čl. 5 ods. 2 dohovoru v aktuálne prerokúvanej veci. Sťažovateľ neuviedol takú argumentáciu, ktorá by indikovala možné porušenie práva podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru.

18. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru:

19. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby

na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07).

20. Osobám pozbaveným slobody čl. 5 ods. 4 dohovoru zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, a tým dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (rozsudky ESLP vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, Vodeničarov proti Slovenskej republike z 21. 12. 2000, § 33 – § 36).

21. Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje rýchlosť prieskumného konania vo veciach väzobných (ide teda o rýchlosť väzobného rozhodovania, nie rozhodovania vo veci samej). Účelom tohto ustanovenia je zaručiť, aby väzobne stíhaná osoba v rozumnej dobe získala odpoveď na otázku, či je jej väzba zákonná, a v opačnom prípade bola prepustená na slobodu. Rozdiel medzi uvedenými ustanoveniami je možné ilustrovať aj na odlišne vymedzenej dobe, ktorá je predmetom prieskumu. Zatiaľ čo v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru je relevantnou doba od podania sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby (resp. žiadosti o prepustenie z väzby) až do doručenia rozhodnutia o sťažnosti, v prípade čl. 5 ods. 3 dohovoru je to doba od zadržania až do vynesenia rozsudku (rozsudok ESLP vo veci Český proti Českej republike zo 6. 6. 2000, č. 33644/96, bod 71).

22. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene. Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, sa posudzuje podľa okolností prípadu. Spravidla však požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 147/2011, III. ÚS 211/2022).

23. Čo sa týka lehôt, ktoré boli zo strany ESLP posúdené v súvislosti s rozhodovaním vo väzobných veciach ako neprimerané, ústavný súd poukazuje na vec Jablonski proti Poľsku (sťažnosť č. 33492/96, 21. 12. 2000), v ktorej bolo neprimeraných 43 dní; vec Nikolov proti Bulharsku (sťažnosť č. 38884/97, 30. 1. 2003) s konštatovaním neprimeraných 42 dní a prípad G. B. proti Švajčiarsku (sťažnosť č. 27426/95, 30. 11. 2000) s neprimeranými 32 dňami (III. ÚS 414/2021).

24. Vo veci Vejmolá proti Českej republike (sťažnosť č. 57246/00, 25. 10. 2005) ESLP zdôraznil, že čl. 5 ods. 4 dohovoru tiež zakotvuje právo na doručenie súdneho rozhodnutia, ktoré sa týka zákonnosti zadržania, v krátkom čase. Z uvedeného rozhodnutia rovnako vyplýva, že štát, ktorý rozhoduje o väzbe v dvojinstančnom konaní, musí v zásade poskytnúť zadržaným osobám rovnaké záruky pri odvolaní, ako aj v prvostupňovom konaní, pričom požiadavka dodržania „krátkej lehoty“ nepochybne predstavuje jednu z nich (III. ÚS 414/2021).

25. Vo veci Osváthová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 15684/05, ods. 71, 21. 12. 2020) ESLP zopakoval, že podľa jeho rozhodovacej činnosti lehota, ktorá sa na účely čl. 5 ods. 4 dohovoru posudzuje, začína podaním žiadosti vnútroštátnemu orgánu a v prípade, že rozhodnutie nie je verejne vyhlásené, sa lehota končí v momente, keď je rozhodnutie komunikované (doručené) sťažovateľovi alebo jeho právnomu zástupcovi (pozri *mutatis mutandis* Koendjibiharie proti

Holandsku, rozsudok z 25. 10. 1990, séria č. 185-B, § 28; Singh proti Českej republike, č. 60538/00, § 74, 25. 1. 2005; Cabala proti Slovenskej republike, č. 8607/02, § 68, 6. 9. 2007).

26. Ústavný súd na účely predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľa nahliadol do súdneho spisu okresného súdu a krajského súdu. Zo súdneho spisu vyplynulo, že sťažovateľ podal 17. januára 2023 Krajskej prokuratúre v Košiciach žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Vzhľadom na to, že prokurátor nevyhovel žiadosti, predložil ju 24. januára 2023 okresnému súdu na rozhodnutie. Sudca pre prípravné konanie vypočul sťažovateľa 3. februára 2023 a následne vydal napadnuté uznesenie, ktorým žiadosti sťažovateľa nevyhovel. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu hneď po vydaní napadnutého uznesenia zahlásil do zápisnice sťažnosť proti tomuto uzneseniu. Pokyn na doručenie napadnutého uznesenia okresného súdu bol daný 9. februára 2023 s tým, že zásielka s uznesením bola doručovaná obhajcovi sťažovateľa poštou. Dňa 17. februára 2023 bola zásielka uložená na pošte s tým, že obhajca si napokon napadnuté uznesenie prevzal 20. februára 2023.

27. Sťažovateľ predložil písomne odôvodnenú sťažnosť 1. marca 2023. Dňa 7. marca 2023 predložil prokurátor vyjadrenie k sťažnosti. Dňa 8. marca 2023 bol súdny spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti. Krajský súd o sťažnosti rozhodol na neverejnom zasadnutí 15. marca 2023 tak, že sťažnosť zamietol. Obhajcovi sťažovateľa bolo napadnuté uznesenie krajského súdu doručované poštou s tým, že 3. apríla 2023 bola zásielka uložená na pošte. Obhajca si zásielku prevzal 11. apríla 2023. Napadnuté uznesenie preložené do poľského jazyka bolo sťažovateľovi doručené 18. apríla 2023.

28. Z uvedených skutočností vyplýva, že vo veci žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval okresný súd od 24. januára 2023 (keď mu vec predložil prokurátor, ktorý žiadosti nevyhovel), pričom okresný súd o žiadosti rozhodol po 11 dňoch (3. februára 2023). Písomné vyhotovenie napadnutého uznesenia obhajca sťažovateľa prevzal 20. februára 2023, t. j. po 28 dňoch od doručenia veci okresnému súdu. Z tohto hľadiska možno konštatovať, že okresný súd vo veci žiadosti sťažovateľa rozhodoval urýchlene a bez zbytočných prietáhov.

29. Obhajca sťažovateľa predložil písomnú a odôvodnenú sťažnosť 1. marca 2023, t. j. 9 dní od doručenia napadnutého uznesenia a 26 dní po zahlásení sťažnosti ústne do zápisnice. K sťažnosti sa vyjadril prokurátor 7. marca 2023 s tým, že spis bol predložený krajskému súdu 8. marca 2023, t. j. 7 dní po doručení písomnej sťažnosti. Ústavný súd konštatuje, že aj v tomto štádiu konania okresný súd postupoval primerane a v ústavne akceptovateľných časových odstupoch.

30. Krajskému súdu bola vec predložená 8. marca 2023 s tým, že po 8 dňoch o sťažnosti rozhodol (15. marca 2023). Obhajca sťažovateľa prevzal napadnuté uznesenie 11. apríla 2023, t. j. 35 dní po predložení veci krajskému súdu. V tomto prípade ústavný súd zohľadnil, že zásielka bola na pošte uložená 8 dní (od 3. apríla 2023), pričom na tento časový úsek pripadli štyri za sebou idúce pracovné dni, keď mal obhajca možnosť zásielku prevziať. K uloženiu zásielky (a neúspešnému pokusu o doručenie) došlo na 27. deň od predloženia veci krajskému súdu. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že aj krajský súd vo veci sťažnosti sťažovateľa rozhodoval urýchlene a bez zbytočných prietáhov.

31. Ústavný súd v skoršom náleze týkajúcom sa ústavnej sťažnosti sťažovateľa sp. zn. III. ÚS 50/2023 uviedol, že EŠLP v rozsudku Osváthová za začiatok lehoty považoval moment

ústneho zhlásenia sťažnosti po vydaní uznesenia o vzatí sťažovateľky do väzby. V prípade obmedzenia osobnej slobody (vzatie do väzby) sa garancie týkajúce sa rýchlosti preskúmania opodstatnenosti väzby v čl. 5 ods. 4 dohovoru skutočne uplatňujú uplatnením opravného prostriedku (sťažnosti) proti rozhodnutiu o vzatí do väzby, t. j. v zásade začatím konania, ktorého predmetom je preskúmanie oprávnenosti pozbavenia osobnej slobody (vzatie do väzby). Avšak EŠLP zároveň formuloval záver, že v okolnostiach, ktoré sú prítomné v predmetnej veci, považoval za vhodnejšie preskúmať jednotlivé prietahy a ich pripočítateľnosť zúčastneným subjektom namiesto formulovania abstraktných záverov týkajúcich sa toho, kedy posudzovaná lehota skončila (porovnaj bod 73 rozsudku). Uvedený prístup EŠLP aplikoval aj vo vzťahu k začiatku lehoty, keď zohľadnil aj čas medzi ústne zhlásenou sťažnosťou (3. februára 2006) a predložením písomne odôvodnenej sťažnosti (23. februára 2006), a napokon aj vo vzťahu k ukončeniu lehoty, keď považoval sťažovateľku za zodpovednú za určitý prietah pri doručovaní rozhodnutia (porovnaj bod 75 rozsudku).

32. Ústavný súd podobný prístup aplikoval aj v aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa – teda skúmal jednotlivé prietahy (časové obdobia) a to, komu možno pripočítať zodpovednosť za prípadné prietahy. Z tohto hľadiska je potrebné uviesť, že konajúcemu súdu možno pripočítať zodpovednosť za prietahy v zásade vtedy, ak má vo svojej dispozícii žiadosť, resp. sťažnosť a súdny spis a zaťažuje ho povinnosť vo veci konať a rozhodnúť. Ústavný súd tiež zohľadnil aj to, že v aktuálne prerokúvanej veci už nešlo o prvotné obmedzenie osobnej slobody (vzatie do väzby) ako vo veci sp. zn. III. ÚS 50/2023, ale o rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby, keď sa garancia rýchlosti rozhodovania obsiahnutá v čl. 5 ods. 4 dohovoru uplatňuje od podania žiadosti o prepustenie na slobodu a vzťahuje sa na prvostupňové, ako aj opravné konanie v celosti (za predpokladu, že vnútroštátna úprava opravné konanie ustanovuje, pozn.).

33. Pri tomto prístupe ústavný súd neidentifikoval také relevantné prietahy pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktoré by boli pripočítateľné okresnému súdu alebo krajskému súdu. Ústavný súd zohľadnil aj to, že vo veci ide o celkovo piatich spoluobvinených, pričom napr. z predkladacej správy krajskému súdu vyplýva, že popri sťažnosti sťažovateľa krajský súd rozhodoval aj o sťažnostiach ďalších dvoch obvinených.

34. Sťažovateľovi a jeho obhajcovi možno pripočítať prietahy v súvislosti s predložením písomne odôvodnenej sťažnosti, ktorú sťažovateľ prostredníctvom obhajcu predložil 9 dní od doručenia napadnutého uznesenia okresného súdu. Obdobne obhajcovi možno pripočítať prietah celkovo v rozsahu 11 dní spojený s doručovaním napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu. Obhajca nezabezpečil v sídle svojej advokátskej kancelárie prevzatie zásielok s dôsledkom, že tieto zásielky boli uložené na pošte. V tomto smere je tiež relevantné, že v konaní vo veci samej prokurátor vytkol obhajcovi obštrukčné správanie spočívajúce aj v nepreberaní zásielok v sídle advokátskej kancelárie, hoci v zmysle predpisov Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“) je vecou riadneho výkonu advokácie, aby v mieste sídla advokáta bola v dobe doručovania zásadne prítomná osoba oprávnená písomnosť prevziať (rozhodnutie predsedníctva SAK č. k. P-24/09:3493/2007 z 20. apríla 2009). Obdobne prokurátor vo svojom podaní poukázal na neprevzatie uloženej zásielky zo strany obhajcu, hoci preukázateľne obhajca v čase, keď bola zásielka už uložená na pošte, na tejto pošte podal podanie adresované vyšetrovateľovi. Prokurátor tiež poukázal na to, že obhajca sťažovateľa predložil podanie, v ktorom oznamuje nefunkčnosť svojej emailovej adresy (ktorú stále uvádzal vo svojich podaniach a na stránke SAK), a tiež, že

obhajca nepreberá v danej veci zásielky uložené v elektronickej schránke, nereaguje na telefonáty vyšetrovateľov. Na tomto základe prokurátor navrhoval ustanovenie náhradného obhajcu sťažovateľovi pre dôvodnú obavu, že by mohol byť v prípravnom konaní zmarený výsluch obvineného (z dôvodu potreby opätovne vypočuť sťažovateľa ako obvineného). Po ustanovení náhradného obhajcu sťažovateľ vypovedal plnú moc zvolenému obhajcovi z dôvodu porušovania jeho práva na obhajobu okrem iných aj pre ustanovenie obhajcu bez zákonného dôvodu. Oznámenie o vypovedaní plnej moci bolo okresnému súdu doručené 20. marca 2023 s tým, že obhajca predložil plnomocenstvo o (opätovnom) prevzatí zastupovania 13. apríla 2023. Uvedené obdobie takto spadá do času, keď krajský súd už doručoval svoje uznesenie o zamietnutí sťažnosti s tým, že obhajca prevzal napadnuté uznesenie krajského súdu 11. apríla 2023, t. j. v čase, keď mu už sťažovateľ vypovedal plnú moc.

35. Ústavný súd v tomto smere dodáva, že takéto konanie obhajcu (vymedzené v návrhu prokurátora na ustanovenie náhradného obhajcu) má nepochybne znaky obštrukčného konania, pričom ide až o naivné obštrukčné konanie (osobitne oznámenie o nefunkčnosti emailovej adresy), ktoré je rozhodne nehodné skutočne kompetentného advokáta (obhajcu). Pritom je nepochybne vecou osobnej a profesionálnej hrdosti, integrity a cti advokáta, k akému spôsobu zastupovania (obhajoby) svojho klienta sa prepožičia. V neposlednom rade ústavný súd poukazuje na to, že uvedený právny zástupca aj v ústavnej sťažnosti a jej doplnení uviedol veľmi selektívny a neúplný opis rozhodujúcich skutočností, ktorý vo viacerých aspektoch nekorešpondoval so zisteniami ústavného súdu na základe nahliadnutia do spisu. Aj z týchto dôvodov bolo opodstatnené špecifikované priesťahy pripočítať na ťarchu sťažovateľa (resp. jeho obhajcu).

36. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu